

B İ Z A N S K İ L İ S E L E R İ

DIŞ NARTEKS

Birinci girinti (şimale bakan nihayette)

1-

1-Şimal kaviscikte.- Melek, Joseph,e,rüyasında İsa'nın doğu-
munu haber vermektedir.Sağ tarafta,joseph ve Mary nin Nazareth
den Bentelem'e seyahatleri.Joseph'in oğlu Simon elinde bir
bohça olduğu halde ileriye doğru yürümektedir.Arka zeminde Eli-
zabeth ve Mary'nin karşılaşmaları

2-Şarktaki kavsin içinde:Mary ve Joseph'in Bentelem'de Cyrenius
önünde kaydoluşları:(DiehlEtudes Byzantines adlı eserinde bu tas-
virin şarkta başka bir eşi olmadığını zikreder.)

doğudaki kavis üzerindeki kemerde:Madalya içindeki büstlerde
SS.Madariusisminin sadece bir harfi kalmış bulunanAugustus
Eustratius,Oröstes.

3-Garpteki kavis üzerinde:Mukaddes aile Kudüste birinci hamur-
suz yortusuna iştirak etmek üzere yolda..

garp kavsinin, üzerindeki kemerde:madalyon içinde büstler:

SS.Anempodistus,Elpidophorus,AkındynusAphthonius,Pegasius

4- kubbede:Burada tasvir kaybolmuş vaziyette olmakla bereber muh-
temelen Hz. İsa bir mabette doktorlar arasında gösterilmektedir.

5-Birinci ve ikinci girintilerin arasına düşenaykırı istikametteki
kemerin dar sathında:şarka doğru:S.Andronicusgarbe doğru Tarachus

İkinci girinti

6-Şarktaki kaviste:İsa'nın doğumu.Sola doğru:kendini çobanlara gös-
teren melek sağda:Birderkep ve sığır yemlenirken içinde mukaddes
çocuğun yatığıyemlik üzerinde parlayan yıldızı seyretmekte olan
mecusi.ortada: Meryem arabada.ön zeminde sola doğru:mukaddes ço-
cuğu banyo eden iki kadın.Sağda: Joseph yere oturmuş olarak mukaddes
çocuğa bakmaktadır.

şarktaki kavis üzerindeki kemerde:madalya içindeki büstler:SS.Phile-
mon,Leukius,Kallinikus,Thyrus,Apollonius

7-garpteki kavis: Mukaddes ailenin Mısırdan Nazareth'e avdeti.

Garpteki kavis üzerindeki kemerde: madalyalar içinde büstler: SS. Engraphus () Menas, Hermogenes, Taurus, Florus, Menas, Victor, Vikentus
8-Hz. İsa'nın vaftizi sahne, İsa'nın bu işe teşvik olunmasını gösterir. Aykırı düğün ikimkemerde: şarka: S. George, garba: S. Demetrius.

10-

Üçüncü ve merkez girintisi

10- şarka ^{ya} bakan kavis içinde: iç nartekse geçilen kapı üzerinde: İsa'nın takdisi.

11-garpteki kaviste: Theokotos kucagında nur ile çevrilmiş mukaddes çocuk olduğu halde dua eder vaziyettedir. sağında ve solunda birer melek vardır. (Sonsuzluklar ülkesi efsanesi)

kubbede (12-): Şimal şark köşesinde suyun şaraba tahvil oluşu efsanesi, mozaik üzerinde arap rakamı ile 1303 rakamı yazılı, cenup garp köşesinde somun efsanesi. Bu mozaikler İsa figürünün her iki tarafına onun hayat bahşadan karakterini gösterir vaziyette konulmuştur. şimali garbi köşesinde: beyaz boğanın kurban edilişi
cenup garp köşesinde: ikinci somun efsanesi.

13- aksi istikametteki üçüncü kemerde: isimlendirilmemiş iki aziz

Dördüncü girinti

14- şarki kaviste: solda: ki sırtında Kudüse giderken bir yıldızın kılavuzluk ettiği mecusi görülmektedir. Sağda: mecusi, herod önünde. üstteki kemerde: madalya içinde büstler: SS. Abibus, Ghourias, Samonas
15- garpteki kavis: Elizabet çocuğu John ile birlikte kendilerini yalın kılıç takip eden bir askerden kaçarken . kubbe içindeki manzaralar kaybolmuştur.

16- aksi istikamette giden dördüncü kaviste: isimlendirilmemiş iki aziz.

Beşinci girinti

17--. Herod'un papazlara İsa'nın doğduğu yeri sorması.

üstteki kemerdeki üç papaza ait büst silinmiştir.

18-. X garpteki kaviste .Benthelem'de yere oturmuş anneler bebek

lerinin ölümüne kederlenmekte diler.

bu girintinin diğer taflarındaki mozaikler silinmiştir.

Paraklesiyonun cephesini teşkil eden dış girinti.

19- şarktaki pantantif içinde: solda bir innelinin sağda istiska illetine musap bir hastanın tedavileri.(20)

21-garpteki muallakada:solda: diğer bir innelinin tedavisi/sağda isa samaritli kadınla sycharkuyusunda lunette:Bentelemde masumların katliamı.

22-cenup kavsinde:Herod bentelem'de masumların katlini emrediyor. solda masumların katliamı.bu girintide mevcut başa bir mazaik silinmiştir.

Paraklesiyonun cephesini teşkil eden iç girinti

23-kubbede:cenubu garbi köşede:belirsizdir.muhtemelen mukaddes çocuğun zuhuru ile Mısır'da idollerin sukutu.bunun solunda cenubunda Zacchaeus bir çınar ağacı üzerinde.

İÇ NARTEKS

Birinci girinti(narteksin cenuba bakan nihayetinde)

24-. Kateden kemerin dar kısmı üzerinde:doğuda: kolu kurumuş bir adamın garpte de cüzamlı bir hastanın tedavileri.

cenuptaki kubbe

25- taç içinde İsa pantokrator vaziyetinde.Oluklar içinde ikisıra halinde ve 39 adet figürden ibaret olarak İsa'nın ecdadı Adem den Esrom'a kadar gösterilmiştir. Japhet ve Jacop'un 11 evlâdı eedler sırasında gösterilmemiştir.²⁶ cenup şark pantantifinde bir kadının kan alma suretiyle tedavisi.²⁷ şimal şark pantantifinde:Peter'in kain val desinin tedavisi.²⁸ cenup garbi: bir sağır ve dilsizin tedavisi.²⁹ şimal garbi:Jericho da iki âmanın tedavisi.

30-.kubbenin altında doğuya isabet eden duvarda? Meryem ve İsanın

teknik olarakDeösis diye isimlendirilen cesim şekilleri.

31-. Kargısındaki duvar:İsa dalgıçların hastalıklarını tedavi ediyor. Bu narteksin diğer üç girintisinde Meryemin, S.James'in sıhhati

meşkûk protoevangeliumunda ve diğer meşkûk incillerde izah edilen hayatı tasvir edilmektedir.

Şimal nihayetdeki birinci girinti.Şimal kubbe

32-Ortada: Theotokos, oluklar arasında İsanın 16 şahıslık kralıf ceddini iki sıra halinde dizilmiş 27 figür olarak tasvir eder. Davut'dan salathiel'e kadar Melchisedec,Ananias,Azarias,Misael, Daniel,Johusa,Moses,Aaron,Ur, amuel,Job.

33-.Şimal şark pantantif:şekil silik.

34-.cenup şar " :Meryem'in pederi Joachim,çocuğu olmadı

gi için adaklarının reddolunması sebebiyle ıstıraplar içinde dua ve niyaz ederken, çölde koyunları ile beraber tasvir olunmuştur.
 35-.Şamalgırbı pantantifi: Başpapaz, meryem mahkeme ederken.
 36-. cenup garp " : meryeme haber ulaşırken.

37-.Kubbe altındaki şark luneti: Meryemin annesi Anna'ya vahiy geliyor
 38-.Birinci ve ikinci girintiler arasındaki aksi istikamette geçen kemer üzerindeki dar satıhta: şark: Anna ve Joachim in karşılaşmaları
 garp: Joseph yanında bir hizmetkârı olduğu halde evinin önünde Mary ye veda ederek memleketin başaka tarafında olan işine gidiyor.

İkinci girinti

39-.şark kavisçiğinde: Meryemin doğumu
 40-.garp "Joseph kendisine meryemi eş semek hususunda bir yol gösteren değneği alırken
 41-Kubbede: şark cihet: Meryem Yusuf'un kolları arasında, üç papaz tarafından takdis ediliyor. bir ziyafette. garp: çocuk meryem ebeveynleri tarafından okşanırken. Bu manzara pek hissedir.
 42.Kateden kemer üzerindeki dar sahada: şarkta: Meryem ilk yedi adını atarken. Garp: Büyük papaz içlerinden birinin çiçeklenmek suretiyle Meryemin müstekbel zevcini haber veren değnekler önünde dua ederken.
 43.Kilisenin büyük methalinin kuzeyine bakan şark duvarında: Peygamper peter elinde anahtarlarla.

Üçüncü girinti

Kilisenin başlıca methalinin üzerindeki lunette: 44. Theodore Metachites elinde kilisenin maketi olduğu halde diz çökerek onu bir taht üzerine oturmuş olan İsa ya takdim ediyor. Efsane.
 45.-Meryem kilisede örmek üzere erguvani ve kırmızı yün alırken.
 46. Mary üç yaşında iken mukaddesler mukaddesi olarak kabul edilmiştir. (kubbede).
 garp: mary-ye kiliseye girerken refakat eden bakireler.
 47. Kateden üçüncü kemerde: şark: Meryem kilisede (mabette) melek Gabriel'den ekmek alırken. garp: Meryem kilisede bilgisi alırken.
 48. Kilisenin büyük kapısının cenubuna düşen şark duvarı: Peygamber paul
 49. Hazretisi Meryem'in Cenazesi

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtı

Aziz Ogan Koleksiyonu



OGNIST0600704